

EcoLexLife

LIFE16 GIE/SI/000728

**Ozaveščanje o
Direktivi o okoljski
odgovornosti
v Sloveniji**

Eden izmed njenih primarnih ciljev je tudi varstvo okolja

Direktiva o okoljski odgovornosti

Temelji na načelu „**plača povzročitelj obremenitve**“.

Oseba, ki je povzročila okoljsko škodo ali neposredno nevarnost škode, mora izvesti potrebne **preventivne** in **sanacijske ukrepe** ter **kriti stroške**, ki pri tem nastanejo.

Varuje nekatere posebne dele okolja:

- **zavarovane vrste in naravne habitate,**
- **vode** in
- **tla.**

Skladno z direktivo lahko okoljsko škodo utrpijo le navedeni naravni viri (ne pa npr. tudi zrak), in sicer ne glede na to, ali so v zasebni lasti fizičnih oziroma pravnih oseb ali pa imajo status javnega dobra.

Odgovarja lahko **vsaka fizična ali pravna oseba**, ki opravlja poklicno dejavnost (tj. dejavnost, ki se izvaja v okviru gospodarske dejavnosti), in sicer ne glede na to, ali je zasebnega, javnega, pridobitnega ali nepridobitnega značaja, t.i. **izvajalec**.

Kaj je okoljska škoda?

Okoljska škoda vključuje tudi škodo, ki jo povzročijo elementi, prenašajoči se po zraku, če lahko povzročijo škodo vodam, tlu, zavarovanim vrstam ali naravnim habitatom.

1. Zavarovane vrste in naravni habitati (le zavarovani!)
2. Vode
3. Tla (le, če predstavlja znatno nevarnost škodljivih vplivov na zdravje ljudi)

Lahko je povzročena neposredno ali posredno.

Ne vsaka, pač pa le večja škoda oz. neposredna nevarnost večje škode!

Večja merljiva negativna sprememba naravnega vira ali večja merljiva prizadetost funkcije naravnega vira.

Direktiva določa nekaj osnovnih smernic za oceno velikosti oz. pomena škode.

Odgovorni ste lahko tudi, če ste ravnali z vso potrebno skrbnostjo!

OBJEKTIVNA ODGOVORNOST

Poklicne dejavnosti, ki so dejansko ali potencialno tvegane za zdravje ljudi ali okolje (dejavnosti iz Priloge III Direktive o okoljski odgovornosti).

Izvajalec odgovarja za škodo, ki jo je povzročil:

- zavarovanim vrstam in naravnim habitatom,
- vodam ali
- tlom.

Izvajalec odgovarja:

- brez ugotavljanja, ali je ravnal namenoma ali iz malomarnosti;
- ne glede na pridobljeno obratovalno ali okoljevarstveno dovoljenje;
- ne glede na upoštevanje pravil in navodil!

KRIVDNA ODGOVORNOST

Vse ostale poklicne dejavnosti.

Izvajalec odgovarja za škodo, ki jo je povzročil:

- zavarovanim vrstam in naravnim habitatom.

Izvajalec odgovarja:

- le, če je ravnal namenoma ali iz malomarnosti!

Neposredna nevarnost okoljske škode

Izvajalec mora:

- nemudoma izvesti preventivne ukrepe za preprečitev nastanka ali zmanjšanje škode;
- o relevantnih dejstvih obvestiti pristojni organ;
- upoštevati navodila pristojnega organa.

Pristojni organ lahko:

- od izvajalca zahteva podatke o neposredni nevarnosti škode;
- od izvajalca zahteva, da izvede potrebne preventivne ukrepe;
- izvajalcu da navodila za izvedbo preventivnih ukrepov;
- sam izvede preventivne ukrepe in od izvajalca zahteva povrnitev stroškov.

Že nastala okoljska škoda

Izvajalec mora:

- o relevantnih dejstvih nemudoma obvestiti pristojni organ;
- izvesti vse izvedljive ukrepe za omejitev ali preprečitev povečanja škode;
- pristojnemu organu predložiti v odobritev predlog sanacijskih ukrepov;
- izvesti sanacijske ukrepe skladno z odobrenim sanacijskim načrtom in navodili pristojnega organa.

Pristojni organ lahko:

- od izvajalca zahteva dodatne podatke o škodi;
- od izvajalca zahteva, da izvede vse izvedljive ukrepe, s katerimi bi lahko takoj nadzirali, obvladali, odstranili ali drugače ravnali z onesnaževali in/ali drugimi dejavniki škode;
- od izvajalca zahteva, da izvede potrebne sanacijske ukrepe;
- izvajalcu da navodila za izvedbo sanacijskih ukrepov;
- sam izvede sanacijske ukrepe in od izvajalca zahteva povrnitev stroškov.

Kdo lahko zahteva ukrepanje?

Katera koli fizična ali pravna oseba,

- ki je prizadeta ali bi verjetno bila prizadeta zaradi okoljske škode ali
- ima dovolj velik interes pri odločanju o okoljskih vprašanjih v zvezi s škodo ali
- prijavi, da je bila kršena kaka njena pravica

lahko:

- obvesti pristojni organ o okoljski škodi ali neposredni nevarnosti take škode;
- predloži pripombe v zvezi s primeri okoljske škode ali neposredne nevarnosti take škode;
- zahteva ukrepanje s strani pristojnega organa;
- izpodbija odločitev pristojnega organa pred sodiščem ali drugim neodvisnim in nepristranskim javnim organom.

Pristojni organ

mora:

- preučiti zahtevo za ukrepanje in prejete pripombe;
- onesnaževalcu dati možnost, da predstavi svoja stališča;
- povabiti prizadete oziroma zainteresirane osebe (nujno tudi lastnike zemljišč, na katerih naj bi bili opravljeni sanacijski ukrepi) k predložitvi pripomb in te upoštevati;
- o odločitvi obvestiti osebe, ki so mu predložile svoje pripombe, in navesti razloge zanjo;
- odločitev sporočiti onesnaževalcu in ga hkrati seznaniti o pravnih sredstvih, ki so mu na voljo.

Ne more:

- neposredno tožiti onesnaževalca in od njega zahtevati izvedbe potrebnih ukrepov;
- neposredno tožiti onesnaževalca na plačilo denarne odškodnine.

Lahko ukrepa po uradni dolžnosti, pri čemer:

- ugotovi, kdo je onesnaževalec;
- oceni pomembnost škode;
- določi, katere ukrepe je potrebno izvesti;
- ima pravico od onesnaževalca zahtevati, da mu predloži svojo oceno ter sporoči vse potrebne informacije in podatke;
- mora dati onesnaževalcu možnost, da predstavi svoja stališča;
- mora povabiti prizadete oziroma zainteresirane osebe (nujno tudi lastnike zemljišč, na katerih naj bi bili opravljeni sanacijski ukrepi) k predložitvi pripomb in te upoštevati;
- mora o odločitvi obvestiti osebe, ki so mu predložile svoje pripombe, in navesti razloge zanjo;
- mora odločitev sporočiti onesnaževalcu in ga hkrati seznaniti s pravnimi sredstvi, ki so mu na voljo.

Sanacija okoljske škode

VODE

**ZAVAROVANE VRSTE
IN NARAVNI HABITATI**

TLA

Povrnitev referenčnega stanja

(stanja pred poškodovanjem - ne gre vedno za nedotaknjeno stanje)

Odstranitev tveganja zaradi škodljivih vplivov
na zdravje ljudi

Odstranitev tveganja

zaradi škodljivih vplivov na zdravje
ljudi

PRIMARNA SANACIJA

Takojšnji ukrepi, da se zaustavi dogodek, čim bolj zmanjša, obvlada in prepreči nadaljnja škoda ter odstrani nastala škoda.

PRIMARNA SANACIJA

Vsak ukrep, ki zagotovi, da se onesnaževala odstranijo, nadzirajo, obvladajo ali da se zmanjša njihova količina, tako da ne pomenijo več večjega tveganja zaradi škodljivih vplivov na zdravje ljudi (dopolnilna ali kompenzacijska sanacija se ne zahtevata).

VODE

**ZAVAROVANE VRSTE
IN NARAVNI HABITATI**

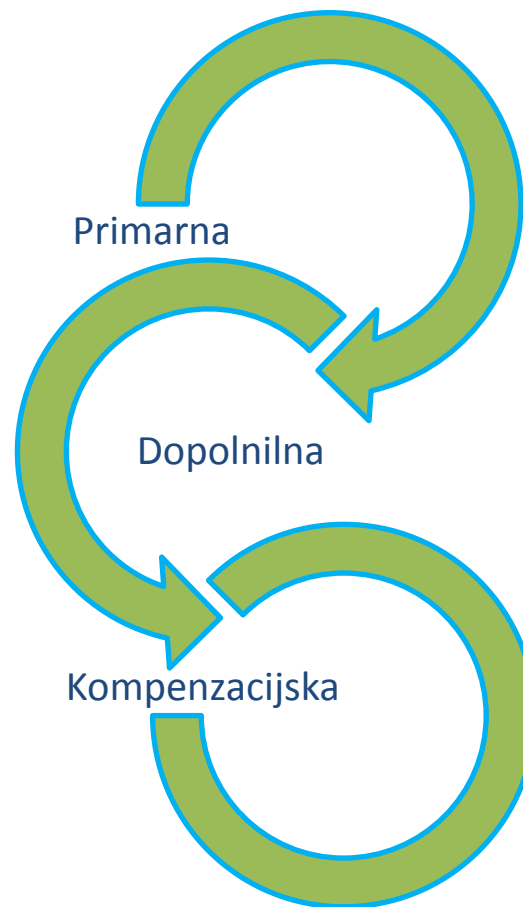
Če s primarno sanacijo ni bilo mogoče v celoti povrniti okolja v referenčno stanje, je potrebno izvesti tudi dopolnilno in kompenzacijsko sanacijo.

DOPOLNILNA SANACIJA

Vsak sanacijski ukrep, s katerim se nadoknadi dejstvo, da primarna sanacija ni zmogla v celoti povrniti poškodovanih naravnih virov in/ali zmanjšanih funkcij (dodatne izboljšave).

KOMPENZACIJSKA SANACIJA

Vsak ukrep za nadomestitev začasnih izgub naravnih virov in/ali funkcij, ki se izvede od datuma nastale škode do takrat, ko primarna sanacija doseže svoj polni učinek (dodatne izboljšave bodisi na območju, ki ga je prizadela škoda, bodisi na nadomestnem območju).

Pristojni organ

Pristojni organ, ki vodi upravne postopke s področja okolja v Sloveniji, je [Agencija Republike Slovenije za okolje](#).

Kako se izogniti prevelikim stroškom?

Ker so lahko stroški preventivnih in sanacijskih ukrepov izredno visoki, Direktiva o okoljski odgovornosti vse izvajalce poziva k [odgovornemu ravnanju](#) in uporabi ustreznega [zavarovanja](#) ali [drugih instrumentov finančnega jamstva](#).

Pridružite se nam!

w: www.ecolexlife.si

e-mail: info@ecolexlife.si

NOSILEC PROJEKTA

Tax-Fin-Lex[®]

PARTNERJI IN PODPORNIKI

 PRISTOP MEDIA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

S finančno podporo LIFE, finančnega mehanizma Evropske unije.
Ljubljana, december 2018